

Κωδικός Μαθήματος EDUC-569DL	Τίτλος Μαθήματος Ποιοτική Διδασκαλία: Ερευνητικές Προσεγγίσεις και αποτελέσματα	Πιστωτικές Μονάδες ECTS 9
Τμήμα Παιδαγωγικών Σπουδών	Εξάμηνο	Προαπαιτούμενα
Κατηγορία Μαθήματος Περιορισμένης Επιλογής	Γνωστική Περιοχή Διδακτική Μεθοδολογία	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο Μαθήματος 2 ^{ος} Κύκλος	Έτος Σπουδών 2 ^ο	Διδάσκων Δρ Γιάννης Σαλβαράς
Μέθοδος Διδασκαλίας Εξ αποστάσεως	Πρακτική Άσκηση N/A	Συν-απαιτούμενα Κανένα

Στόχοι του μαθήματος

Το μάθημα αυτό δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές: (α) να οριοθετήσουν εννοιολογικά την ποιοτική διδασκαλία με βάση τις ερευνητικές προσεγγίσεις: της ανθρωποπλαστικής αποτελεσματικότητας, της ποιότητας του τελικού αποτελέσματος και της ικανοποίησης των αναγκών και των προσδοκιών του «πελάτη», (β) να ανασκοπήσουν την ποιοτική διδασκαλία στο λόγο και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (γ) να διαμορφώσουν πλαίσιο κατευθυντήριων γραμμών για τη διασφάλιση ποιοτικής διδασκαλίας. Διερευνώνται: (i) το **μοντέλα διδασκαλίας** του συμπεριφορισμού, του νεοσυμπεριφορισμού, του γνωστικισμού και του εποικοδομισμού στα επίπεδα: επιστημολογικό, διδακτικών αρχών, διδακτικού σχεδιασμού και διδακτικής πράξης και (ii) Οι **στρατηγικές διδασκαλίας** του συμπεριφορισμού (τακτικής μικρών βημάτων, προδρασιακής αντιμετώπισης δυσκολιών, καταμάθησης), του νεοσυμπεριφορισμού (γνωστικής μαθητείας: αμοιβαιότητας, επιλογής επιπέδου δυσκολίας, αυτοελέγχου), του γνωστικισμού (προκαταβολικής οργάνωσης, καθοδηγούμενης ανακάλυψης, διερεύνησης, επεξεργασίας τρόπων μάθησης) και του εποικοδομισμού (παραγωγής γνώσεων, αξιοποίησης προηγούμενων γνώσεων, παρατήρησης και έκφρασης, συγγραφικής και μετασυγγραφικής διαδικασίας, ομαδικής εργασίας, αποκλίνουσας παραγωγικότητας, αυτοσχεδιασμού, σχεδίου εργασίας). Αποτιμάται η συμβολή τους στην ανάπτυξη των μαθητών με την κατασκευή ενός συνόλου δεικτών ποιότητας της διδασκαλίας, στην **απόδοση των μαθητών** με βάση τις μορφές εμφάνισης των προϊόντων της διδασκαλίας, στη **λειτουργικότητα της διδασκαλίας** με βάση την κατανομή των αποφάσεων για τη διδασκαλία μεταξύ δασκάλου και μαθητών και στην **εκτίμηση των μαθητών** για «το πότε μαθαίνουν πιο καλά», με σκοπό την ανάδειξη κριτηρίων ποιοτικής διδασκαλίας, (δ) να πραγματευθούν πλέγμα διλημάτων επιλογών για την επιλογή διδακτικών στόχων, την οργάνωση περιεχομένου, τη μεθόδευση της διδασκαλίας, τη χρήση των διδακτικών μέσων, τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας, την αξιολόγηση της διδασκαλίας, την παρακίνηση των μαθητών κτλ. για τη διασφάλιση της ποιότητας στη διδασκαλία, διαμορφώνοντας ένα σύνολο δεικτών ποιοτικής διδασκαλίας, (ε) να αναπτύξουν τεχνογνωσία σύνταξης

φάσματος σχεδίων ποιοτικής διδασκαλίας και (στ) να εκπονήσουν ερευνητικά σχέδια αποτίμησης των στρατηγικών διδασκαλίας ως προς την ποιότητά τους με βάση τις ερευνητικές προσεγγίσεις της ανθρωποπλαστικής αποτελεσματικότητας, της ποιότητας του τελικού αποτελέσματος και της ικανοποίησης των προσδοκιών και των αναγκών των μαθητών.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Αναμένεται το μάθημα να βοηθήσει τους φοιτητές:

- Να οριοθετήσουν εννοιολογικά την ποιοτική διδασκαλία με βάση τις ερευνητικές κατευθύνσεις: της ανθρωποπλαστικής αποτελεσματικότητας, της ποιότητας του τελικού αποτελέσματος και της ικανοποίησης των προσδοκιών και των αναγκών των μαθητών.
- Να διαμορφώσουν πλαίσιο κατευθυντήριων γραμμών διερευνώντας μοντέλα και στρατηγικές διδασκαλίας, με σκοπό την ανάδειξη κριτηρίων ποιοτικής διδασκαλίας.
- Να πραγματοποιούν πλέγμα διλημάτων επιλογών για την επιλογή διδακτικών στόχων, την οργάνωση περιεχομένου, τη μεθόδευση της διδασκαλίας, τη χρήση των διδακτικών μέσων, τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας, την αξιολόγηση της διδασκαλίας, την παρακίνηση των μαθητών κτλ. για τη διασφάλιση της ποιότητας στη διδασκαλία με τη μορφή δεικτών.
- Να αναπτύξουν τεχνογνωσία σύνταξης φάσματος σχεδίων ποιοτικής διδασκαλίας (προγραμματισμός, διεξαγωγή, αξιολόγηση).
- Να εκπονήσουν ερευνητικά σχέδια ελέγχου ποιότητας των στρατηγικών διδασκαλίας με βάση τις ερευνητικές κατευθύνσεις.

Περιεχόμενο του μαθήματος

1. Οριοθέτηση της ποιοτικής διδασκαλίας με βάση τις ερευνητικές προσεγγίσεις: της ανθρωποπλαστικής αποτελεσματικότητας, της ποιότητας του τελικού αποτελέσματος και της ικανοποίησης των προσδοκιών και των αναγκών «του πελάτη» (μαθητών, γονέων κτλ).
2. Ανάλυση μοντέλων και στρατηγικών διδασκαλίας. Αποτίμηση της συμβολής τους στην ανάπτυξη των μαθητών (γνωστική, κοινωνική, συναισθηματική), στην απόδοση των μαθητών, στη συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων και την εκτίμησή τους για «το πότε μαθαίνουν πιο καλά». Διαμόρφωση πλαισίου κατευθυντήριων γραμμών και ανάδειξη κριτηρίων ποιοτικής διδασκαλίας.
3. Πραγμάτευση διλημάτων επιλογών για την διασφάλιση της ποιότητας στη διδασκαλία. Διαμόρφωση δεικτών ποιότητας διδασκαλίας.
4. Ανάπτυξη τεχνογνωσίας σύνταξης σχεδίων διδασκαλίας με τη μορφή φάσματος.
5. Εκπόνηση ερευνητικών σχεδίων ελέγχου ποιότητας των στρατηγικών διδασκαλίας και των σχεδίων με βάση τις ερευνητικές κατευθύνσεις.

Μαθησιακές δραστηριότητες και διδακτικές μέθοδοι

Αυτοανάλυση συμπεριφοράς, ατομική και ομαδική εργασία, ατομική καθοδήγηση, ανάλυση μελετών περίπτωσης, οπτικογραφημένα προγράμματα.

Μέθοδοι αξιολόγησης

Διαμορφωτική αξιολόγηση – ανατροφοδότηση, ατομική εργασία, ομαδική εργασία, τελική εξέταση.

Βασικά διδακτικά εγχειρίδια/βιβλιογραφία

Authors	Title	Publisher	Year	ISBN

Συμπληρωματικά διδακτικά εγχειρίδια/βιβλιογραφία

- Θεοφιλίδης, Χρ. (2009). *Ρωγμές στο παρόβουνο της παραδοσιακής διδασκαλίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Πλάτωνος Μένων.
- Bruner, J. (1960). *Η διαδικασία της παιδείας*. Μετάφραση Χρ. Κληρίδη. Αθήνα: Εκδόσεις Καραβία.
- Dewey, J. (1938). *Πείρα και αγωγή*. New York: Collier Books.
- Tomlinson, A. (2003). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας*. Μετάφραση Χρ. Θεοφιλίδη & Α. Μαρτίδου-Φορσιέ. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Bruner, J. (1996). *The culture of education*. Cambridge, Mass: Harvard University Press.
- Pollard, A. (ed) (1999). *Readings for reflective teaching*. London: Continuum.
- Tomlinson, A. (2003). *Η διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας*. Μετφρ. Χρ. Θεοφιλίδης και Α. Μαρτίδου Φορσιέ. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Ματθαίου, Δ. (2007). Ποιότητα στην εκπαίδευση: ιδεολογικές ορίζουσες, εννοιολογήσεις και πολιτικές- Μια συγκριτική θεώρηση, περιοδ. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τευχ. 13, εκδ. Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Ελλάδας, Αθήνα.
- Βαβουράκη, Α κ.ά (2007). Ευρωπαϊκές θέσεις για την ποιότητα στην εκπαίδευση, περιοδ. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών θεμάτων*, τευχ. 13, εκδ. Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Ελλάδας, Αθήνα.
- Σαλβαράς, Γ. και Σαλβαρά, Μ. (2007). *Μοντέλα και Στρατηγικές Διδασκαλίας*, εκδ. Ατραπός, Αθήνα.
- Σαλβαράς, Γ. και Σαλβαρά, Μ. (2009). *Διδακτικός Σχεδιασμός*, εκδ. Ατραπός, Αθήνα.
- Φλουρής, Γ. (2002). *Αναζητώντας ένα νέο πλαίσιο διαμόρφωσης αρχών σχολικής μάθησης και διδασκαλίας: επιπτώσεις στην εκπαιδευτική έρευνα, στο «Μάθηση και Διδασκαλία: σύγχρονες ερευνητικές προσεγγίσεις»* εκδ. Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας Ελλάδας, Αθήνα.

Αγγλική Βιβλιογραφία

- Alton-Lee, A. (2003). Quality Teaching for Diverse Students in Schooling: Best Evidence Synthesis, *Ministry of Education*.
- Cheng, Y. & Mok, M. (2008). What effective classroom? Towards a paradigm shift, *School Improvement*, Vol. 19, No. 4.
- Creemers, B. (2002). What effective classroom? Towards a paradigm shift, *School Improvement: Background, Theoretical Analysis and Outline of the Empirical Study*, *Educational Research and Evaluation*, Vol. 8, No. 4, pp. 343-362.
- Darling-Hammond, L. (2000). Teacher Quality and Student Achievement: A Review of State Policy Evidence, *Education Policy Analysis Archives*, Vol. 8, N.1.
- Demetriou, A.& Kyriakides, L. (2006). The functional and developmental organization of cognitive developmental sequences, *British Journal of Educational Psychology*, 76, 209-242.

- Gonzalez, J. & Wagenaar, R. (2003). Quality and European Programme Design in Higher Education, *European Journal of Education*, Vol. 38, No. 3.
- Grift, W. (2007). Quality of teaching in four European countries: a review of the literature and application of an assessment instrument, *Educational Research*, Vol. 49, No.2.
- Hopkins, D. κ.ά. (1998). Creating the Conditions for Classroom and Teacher Development, *Teachers and Teaching: theory and practice*. Vol. 4, No. 1.
- Kunter, M. κ.ά. (2007). Effective classroom management and the development of subject-related interest, *Learning and Instruction*, 17.
- Lam, B. & Kember, D. (2006). The relationship between conceptions of teaching and approaches to teaching. *Teachers and Teaching: theory and practice*, Vol. 12, No.6.
- Macnab, N. & Thomas, G. (2007). Quality in research and the significance of community assessment and peer review: education's idiosyncrasy, *International Journal of Research and Method in Education*, Vol. 30, No. 3.
- Maslowski, R. κ.ά. (2008). Much more than the effective classroom: a lifetime of research evaluation, improvement, and dissemination, *School Effectiveness and Social Improvement*, Vol. 19, No. 4.
- Newton, P. (2007). Clarifying the purposes of educational assessment, *Assessment in Education*, Vol. 14, No. 2.
- Sachs, J. (2003). Teacher Professional Standards: controlling or developing teaching? *Teachers and Teaching: theory and practice*, Vol. 9, No.2.
- Solzbacher, C. (2006). Improving learning competence in schools – what relevance does empirical research in this area have for teacher training? *European Journal of Teacher Education*, Vol. 29, No.4.
- Taylor, N. (2009). Standards-bases accountability in South Africa, *School Effectiveness and School Improvement*, Vol. 20, No. 3.
- Wurdinger, S. & Rudolph, J. (2009). Teaching Practices that Improve Student Learning: Five Experiential Approaches, *Journal of Teaching and Learning*, 2009, Vol. 6, No. 1.
- Yeigh, T. (2008). Quality Teaching & Professional Learning: Uncritical Reflections of a Critical Friend, *Australian Journal of Teacher Education*, Vol. 33, No. 2.

Επιλογή άρθρων από περιοδικά όπως:

Επιστήμες Αγωγής, Παιδαγωγική Επιθεώρηση, Cambridge Journal of Education, Educational Leadership, Educational Researcher, Educational Review, Learning and Instruction, Oxford Review of Education, The Curriculum Journal, The Journal of Educational Research.